

Loimaan seudun kunnat sitoutuvat edistämään liikenneturvallisuuden nollavisioita: Kenenkään ei tarvitse kuolla tai vakavasti loukkaantua tieliikenteessä

Loimaan seudun kuntien liikenneturvallisuussuunnitelmat ovat valmistuneet. Kuntakohtaisissa suunnitelmissa on esitetty toimenpiteitä, joiden avulla liikenneturvallisuustilannetta voidaan parantaa kohti yhdessä sovittuja tavoitteita. Liikenneturvallisuussuunnitelmat ovat luonteeltaan esiselvityksiä, jotka toimivat yksityiskohtaisemman toimenpidesuunnittelun ja -ohjelmoinnin pohjana.

Loimaan seudun tieliikenteessä kolme ihmistä menehtyy vuosittain – todennäköisemmin rysähtää valtatiellä 9 tai 10

Loimaan seudun tieliikenteessä on menehtynyt viime vuosina keskimäärin kolme henkilöä vuosittain. Tilanne on kuitenkin parantunut viimeisen kymmenen vuoden aikana, sillä edellisen suunnitelman laadinnan aikoihin (2012) liikenteessä menehtyi vuosittain keskimäärin seitsemän henkilöä.

Kuolemaan johtaneista onnettomuuksista noin puolet on tapahtunut valtateillä 9 ja 10, noin viidennes muulla maantieverkolla ja noin kolmannes katuverkolla. Kuolemaan johtaneissa onnettomuuksissa ei suoranaisesti korostu mikään yksittäinen onnettomuusluokka vaan onnettomuuksia on hyvin monenlaisia. Yli 80 prosenttia onnettomuuksista on tapahtunut niin sanotusti linjaosuuksilla eikä risteysalueilla, jotka taas kuntalaisten palautteissa nousevat erityisesti esille.

Onnettomuuksiin liittyy hyvin usein tietoista riskinottoa, kuten merkittävää ylinopeutta, päihteiden käyttöä, tarkkaamattomuutta tai turvalaitteiden kuten turvavyön käyttämättömyyttä. Loimaan seudulla tapahtuneista kuolemaan johtaneista onnettomuuksista noin joka kolmanteen onnettomuuteen on liittynyt päihteiden käyttöä.

Nuoret yliedustettuina onnettomuustilastoissa ja liikennerikoksissa

Asukaslukuun suhteutettuna Loimaan seudulla ja sen kunnissa tapahtuu selvästi enemmän henkilövahinkoon johtaneita onnettomuuksia kuin maakunnassa tai maassa keskimäärin. Ikäryhmittäin tarkasteltuna korostuvat erityisesti 15–24-vuotiaat nuoret, jotka muodostavat yli 30 prosenttia kaikista seudun henkilövahingoista, vaikka ikäryhmän väestöosuus on vain yhdeksän prosenttia.

15–17-vuotiaiden henkilövahingoista 33 prosenttia on tapahtunut mopolla tai moottoripyörällä ja 26 % henkilöauton matkustajana. Myös traktori ja muut ajoneuvot (mopoautot, mönkijät) korostuvat. 18–24-vuotiaiden henkilövahingoista suurin osa on tapahtunut henkilöauton kuljettajille.

Nuorten ikäryhmä korostuu myös liikennerikostilastoissa ja he muodostavat 28 prosenttia liikennerikoksista syyllisiksi epäillyistä. Nuorten tekemissä liikennerikoksista korostuvat muita ikäryhmiä enemmän törkeät liikenneturvallisuuden vaarantamiset.

Yhteinen haaste – yhteinen vastuu

Turvallisuus on yksi terveyttä ja hyvinvointia edistävä tekijä sekä jokaisen ihmisen perusoikeus. Tieliikenteen nollavision lähtökohtana on, ettei kenenkään tarvitse kuolla tai vakavasti loukkaantua liikenteessä, ja että ihmiset voivat kulkutavasta riippumatta tehdä matkansa pelkäämättä. Mikään taho ei ole yksin vastuussa liikenneturvallisuudesta, vaan se on päämäärä, jonka saavuttamiseksi jokaiselta tarvitaan oikeanlaisia valintoja ja päätöksiä – myös tiellä liikkujilta itseltään.

Seudullinen liikenneturvallisuusvisio, tavoitteet ja painotukset luovat perustan paikalliselle liikenneturvallisuustyölle (kuva 1). Suunnitelmissa on kuvattu konkreettisia toimenpide-ehdotuksia kunnan liikenneturvallisuustyön kehittämiseksi ja tason nostamiseksi, liikennekasvatuksen ja viestinnän toteuttamiseksi sekä liikenneympäristön turvallisuuden parantamiseksi. Yhteistyön tekeminen ja vastuun jakaminen eri osapuolille on erityisen tärkeää.

TURVALLISEN JA KESTÄVÄN LIIKKUMISEN VISIO

- Liikennejärjestelmä on suunniteltu siten, ettei kenenkään tarvitse kuolla tai vakavasti loukkaantua tieliikenteessä.
- Liikennejärjestelmän suunnitteluratkaisuilla tuetaan ihmisten terveyden ja hyvinvoinnin sekä ympäristön kannalta fiksua liikkumisvalintoja – liikenneturvallisuudesta tinkimättä.

PÄÄTAVOITTEET JA PAINOPISTEALUEITA

- Tieliikenteessä kuolleiden määrä Loimaan seudulla vähenee jatkuvasti. Viimeistään vuoteen 2030 mennessä seudun tieliikenteessä saavutetaan ensimmäisen kerran liikennekuolemien nollavuosi.
- Henkilövahinko-onnettomuuksien määrä 100 000 asukasta kohden laskee alle koko maan keskiarvon.
- Kestävien kulkumuotojen osuus Loimaan seudun asukkaiden liikkumisessa kasvaa.

Jalankulun ja pyöräilyn turvallisuus

Nuorten liikenneturvallisuus

Ikääntyneiden liikenneturvallisuus

Pääteiden turvallisuus

Riskikäyttäytymisen vähentäminen

Ajonopeudet, päihteet, ajoterveys, turvalaitteet, sääntötuntemus jne.

Kuntien liikenneturvallisuustyön kehittäminen

Sitouttaminen, yhteistyö, organisointi, osaaminen, viestintä, seuranta jne.

Seurantamittaristo

Kuva 1. Liikenneturvallisuusvisio, tavoitteet ja painopistealueet Loimaan seudulla.

Kuntien liikenneturvallisuustyöryhmillä tärkeä tehtävä

Liikenneturvallisuussuunnitelmat ovat työkaluja kuntien jatkuvaan liikenneturvallisuustyöhön ja sen käytännön toteutuksen suunnitteluun. Suunnitelmien edistäminen on paikallisten liikenneturvallisuustyöryhmien vastuulla. Työryhmät seuraavat liikenneturvallisuustilanteen kehittymistä, koordinoivat tapahtumia ja tempauksia sekä tiedottavat liikenneturvallisuusaiheista kuntalaisille, kuntien henkilöstölle ja päättäjille. Liikenneturvallisuustyöryhmät toimivat myös kokemusten vaihdon ja eri sidosryhmien välisen yhteistyön foorumeina.

Saavutetaanko tavoitteet?

Kuntien liikenneturvallisuustyön tason nostaminen 4–5 tähteen Viiden tähden liikenneturvallinen kunta -mallin mukaisesti on mahdollista jokaisessa seudun kunnassa, ja tavoite toteutuu jo nykyisin osassa kuntia. Kaikilla kunnilla on yhteisenä haasteena parantaa kuntalaisille ja päättäjille suunnattua viestintää sekä huomioida liikenneturvallisuusasiat entistä kattavammin kunnan hankkimissa kuljetuspalveluissa. Myös oman henkilöstön liikenneturvallisuusosaamiseen tulee panostaa aiempaa enemmän.

Nollavision mukaisiin onnettomuustavoitteisiin pääseminen vaatii panostuksia kaikilla liikenneturvallisuustyön osa-alueilla. Liikenneympäristöön kohdistuvat toimet ovat tärkeitä, mutta niillä voidaan saavuttaa vain pieni osa asetetuista tavoitteista. Erityisen tärkeää on vaikuttaa liikennekäyttäytymiseen esimerkiksi liikennekasvatuksen, viestinnän ja valvonnan avulla. Suurin haaste on tietoisien riskikäyttäytymisen, kuten ylinopeuksien, rattijuopumusten ja turvalaitteiden käyttämättömyyden, pois kitkemisessä. Ongelmia on kaikissa ikäryhmissä, mutta etenkin nuorten turvallisen liikkumisen tukeminen vaatii panostusta, sillä nuorille sattuu keskimääräistä enemmän liikenneonnettomuuksia muihin ikäluokkiin verrattuna.

Laajan yhteistyön tulos

Turun ympäryskuntien liikenneturvallisuussuunnitelmien laadinta käynnistyi keväällä 2021. Viime kevään ja kesän aikana toteutettiin kaikille avoin liikenneturvallisuuskysely. Syksyn 2021 aikana seudun liikenneturvallisuustyölle asetettiin yhteinen visio ja tavoitteet sekä käynnistettiin toimenpiteiden suunnittelu. Syksyllä myös perustettiin liikenneturvallisuustyöryhmät niihin kuntiin, joista työryhmä vielä uupui. Toimenpiteiden suunnittelu jatkui alkuvuoteen 2023 asti yhteistyössä kuntien liikenneturvallisuustyöryhmien kanssa. Valmistuneita liikenneturvallisuussuunnitelmia esitellään kuntien päätöksentekijöille vuoden 2023 aikana.

Lisätietoja:

Kari Tuohi, Auran kunta, etunimi.sukunimi(at)aura.fi

Mikko Salmi, Koski TI kunta, etunimi.sukunimi(at)koski.fi

Antti Korte, Loimaan kaupunki, etunimi.sukunimi(at)loimaa.fi

Kirsi Halkola, Marttilan kunta, etunimi.sukunimi(at)marttila.fi

Miika Hämäläinen, Oripään kunta, etunimi.sukunimi(at)oripaa.fi

Tarmo Rantanen, Pöytyän kunta, etunimi.sukunimi(at)poytya.fi

Jaakko Klang, Varsinais-Suomen ELY-keskus, etunimi.sukunimi(at)ely-keskus.fi

Juha Heltimo, projektipäällikkö, Ramboll, etunimi.sukunimi(at)ramboll.fi